

8.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH I KOSZTORYS
KAPLICZKA MUROWANA
ZABRATÓWKA 156

GRUDZIEŃ 2022 r.

AUTOR OPRACOWANIA:

Konserwator Dziej Sztuki

mgr PAULINA WIRKIJOWSKA

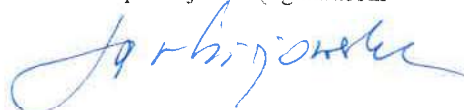
MGR KONSERWATOR DZIEŁ SZTUKI

Paulina Wirkijowska

nr dyplomu: ASP Kraków 8694

Tel. 533401714

e-mail: pwirkijowska@gmail.com

KAPLICZKA NR 8.

ZABRATÓWKA obok posesji nr 156

DANE OBIEKTU:

Województwo: **podkarpackie**

Powiat: **rzeszowski**

Gmina: **Chmielnik**

Zabratówka

Obok nr 156

Nr działki: **154**

CZAS POWSTANIA: **lata 40-te XX w.**

WYMIARY:

Szer. ściany frontowej – 280 cm, wys. – 350 cm

Szer. ściany bocznej – 350 cm, wys. – 350 cm

Obwód fundamentów ok. 13 m

OPIS

Kapliczka domkowa murowana w formie małego kościółka. Bryła wielokątna, od frontu w górnej części fasada zamknięta trójkątnym przyczółkiem. Wejście od południowego zachodu dwuskrzydłowymi drzwiami. Po dwa otwory okienne w ścianach bocznych. Stolarka drewniana. Drzwi i twory okienne zwieńczone ostrołukowo, ozdobne w szprosy i wielokrotne podziały przeszklenia.

Tynk zewnętrzny ozdobiony podziałami architektonicznymi w postaci płycin oraz ozdobnym gzymsem pod dachem. Dach w centralnej części dwuspadowy, ponad apsydą trzykrotnie łamany. Kryty blachą trapezową. Rynny i rury spustowe blaszane. Na szczycie ściany frontowej żelazny krzyż.

Pierwotnie kaplica była kryta blachą cynkową. Jak widać na zdjęciach z lat 40 i z początku lat 70.

Kaplica murowana z cegły, fundament kamienny, pisakowcowy – widoczny ponad powierzchnią gruntu. Od zewnątrz tynk cementowy, oraz cementowo-wapienny. Wielokrotnie malowany. Ostatnie malowanie na białe.

Obiekt usytuowany przy drodze asfaltowej tuż nad przesklepionym rowem. Od drogi asfaltowej do drzwi kapliczki prowadzą betonowe stopnie.

Otoczenie wolne od roślinności, w bezpośrednim sąsiedztwie murów znajduje się żelazny płot.

Wnętrze otynkowane, malowane na białe. Ściany proste. Na wysokości ok. 3 m gzyms, ponad którym sklepienie kolebkowe. Na ścianie ołtarzowej murowana mensa bez blatu. Podłoga betonowa

wyłożona dywanem. Na ścianach pamiątka o znikomej wartości historycznej i artystycznej. Na ołtarzu dwa obrazy na płótnie: M Boska Częstochowska oraz Serce Jezusa, także zestaw figurek gipsowych.

OPIS STANU ZACHOWANIA:

Kaplica jest zadbana, niedawno remontowana.

Największy techniczny problem stanowi zamakanie murów i związane z tym zniszczenia budulca i tynków u podstawy ścian. Fundament nie jest odcięty od wilgoci żadnym rodzajem izolacji. Od zewnątrz i wewnątrz w pasie do 1,5 m wysokości ściany są przesiąknięte wilgocią, tynk rozsadzony przez sole. Spod nowo położonej farby na ścianach zewnętrznych widoczne są wielokrotne naprawy. Podstawy ścian, prawdopodobnie również fundament, murowane są z piaskowca. W pasie tym widać odstający popękany tynk i kruszący się kamień. Stolarka drzwiowa mocno zniszczona – do wymiany. Brakuje ozdobnych podziałów okna u szczytu drzwi. Przy murze od strony zewnętrznej wąska odsadzka z betonowych płyt, która z przodu poszerza się i przechodzi w podest, do którego prowadzą dwa stopnie. Teren na froncie przed wejściem jest zniszczony wskutek prac przy budowie drogi. Wraz z betonowym chodniczkiem uszkodzeniu uległ otaczający kaplicę niski żelazny płotek. Wymaga renowacji i ponownego osadzenia.

Krzyż na szczycie dachu jest wtórny. Stary krzyż istnieje. Zachował się z tyłu kaplicy zatknięty w ogrodzeniu. Jest pokrzywiony, przewidziany do renowacji i eksponowania w innym miejscu. Wewnątrz kaplicy panuje wilgoć. Ściany do wysokości 1,5 m z widocznymi śladami przemarzania. Tynk wewnętrzny w pasie przy posadzce jest uszkodzony i odpada.

Podłoga wyłożona jest dywanem, a pod nią zniszczona wylewka. W części ołtarzowej niewielka, murowana, mensa. Dwa obrazy sztalugowe na płótnie: Jeden z nich - Serce Jezusa przedstawia wartość historyczną i artystyczną. Jest zakurzony, zabrudzony powierzchniowo. Rama obrazu uszkodzona miejscowo.

ZALECANE ZABIEGI KONSERWATORSKIE

Priorytetem w przypadku tego obiektu jest odcięcie wilgoci podciąganej z gruntu przez fundament.

Tynki zewnętrzne i wewnętrzne do wysokości 1,20 m nad terenem i wewnątrz nad posadzką do wymiany i zastąpienia tynkami renowacyjnymi umożliwiającymi stopniowe osuszanie murów.

Oprócz zabezpieczenia przed wilgocią kaplica wymaga prac porządkujących otoczenie takich jak np. wykonanie nowej opaski odbojowej wykończonej kamieniem (kostka granitowa lub inny kamień naturalny). Wykonania schodów przed wejściem do kaplicy i wykończenie kamieniem w podobnej estetyce.

Znajdujące się w środku obrazy należy poddać konserwacji ze względu na atrakcyjność estetyczną.

Stolarka okienna nie jest uszkodzona. Należy wykonać jej renowację.

Żelazny Krzyż, będący pierwotnie częścią dachu, powinien zająć miejsce centralne ponad mensą na ścianie lub w innej atrakcyjnej lokalizacji.

Należy wykonać renowację dawnego płotu i osadzić go na poprzednim miejscu.

Z kaplicy należy usunąć pamiątki o znikomej wartości historycznej i estetycznej.

Przed rozpoczęciem prac, a także na każdym kolejnym etapie prac należy wykonywać dokumentację fotograficzną.

KAPLICZKA NR 8.

PROGRAM PRAC

1. Rozbiórka żelaznego ogrodzenia, renowacja
2. Renowacja żelaznego krzyża
3. Odkopanie fundamentów, izolacja pozioma (iniekcje) i pionowa (papa dysperbit)
4. Wykonanie Opaski odbojowej i schodów przed drzwiami
5. Zbicie tynków z dolnych partii ścian zewnętrznych i wewnętrznych, w razie konieczności również w innych partiach powyżej z zachowaniem profilowanego gzymsu pod dachem.
6. Uzupełnienia tynków.
7. Wylewka wewnątrz plus posadzka (ceramiczna)
8. Prace malarskie ścian wewnętrznych
9. Renowacja stolarki okiennej i drzwiowej.
10. Wykonanie drewnianego, dwustopniowego blatu na istniejącej murowanej mense

2. KONSERWACJA OBRAZU „SERCE JEZUSA”

- a) wyjęcie z ramy
- b) usunięcie krosien
- c) oczyszczenie warstwy malarskiej i odwrócenie z zabrudzeń pyłowych
- d) wykonanie wzmocnienia płótna – dublaż
- e) uzupełnienia i retusze malarskie
- f) oczyszczenie ramy drewnianej

MGR KONSERWATOR DZIEŁ SZTUKI

Paulina Wórkijowska

nr dyplomu: ASP Kraków 3694

Tel.533401714

e-mail: pwirkijowska@gmail.com

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIEMUCHOMEHO		3. Miejscowość	
1. Nazwa		2. Czas powstania		ZABRATÓWKA	
KAPLICZKA DOMKOWA		lata 40. XX w.			
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres	
				obok nr 156	
				nr działki: 154	
				5. Przynależność administracyjna	
				województwo podkarpackie	
				powiat rzeszowski	
				gmina Chmielnik	
				6. Formy ochrony	
				7. Opracowanie karty (autor, data i podpis)	
				Marta Kaczmarek	
				15.12.2017 r.	
widok od południowego-zachodu					

